

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA KRON 8.-, ZA DIJAKE KRON 6.-; POSAMEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10.-, ZA DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13.-

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA UREDNIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATOLIŠKA TISKARNA. ::: NAROČNINA, REKLAMACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 1. * 6. MAJA 1915 * IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 36.

Boji za Dardanele.

Turška telefonska postaja ob morskem obrežju.

Služba božja naših čet pred bitko. ☉ K bojem v vzhodni Galiciji. ☉ Oddetek ruskega trena. ☉ Nemška letala tipa Golob. ☉ Hercegnovi. ☉ Vojna pripraga v Karpatih. ☉ Padli junaki. Domače slike. ☉ Ranjeni angleški zavezniki. ☉ Na prelazu Užok. ☉ Utrdbe z žičnimi ograjami. ☉ Sila je iznajdljiva.

Poslednja.

Spisal Jan. Kleranda. Prevel Ivan Cesar.

»Ermelina! Ermelina!«

Vrata so se naglo odprla. Prikazal se je starec visoke postave. Z razprostrtimi rokami je tipal po zidu terase. Odprta nočna halja in dolgi srebrni lasje so plapolali po zraku. Naslonil se je na ograjo in se nagnil, kakor da bi hotel bolje videti v daljavo. Nekaj časa je mirno poslušal, potem pa položil obe roki na usta in zaklical z močnim glasom.

»Ermelina, Ermelina!«

Zopet se ni slišalo nič. Povsod naokoli je bilo tiho. Gorak junijski vetrič je pihljal z juga in šuštel v vejah dreves. Iz bližnjega gozda se je čulo petje ptičev, toda starec ga ni slišal.

»Zmotil sem se,« je rekel starec. »Nič ni bilo. Z vrati so nekje trdo zaprli! Toda kje je ta otrok?«

usoda napravila večnim bojiščem? Ali ne more roditi tvoja plodna zemlja brez zalivanja s krvjo? Ali se ne bo v tebi nikdar ukoreninilo drevo svobode in našega edinstva?«

Začujejo se koraki.

»Ermelina!« zakliče starec.

»Ded, že grem, že grem!« je odgovoril nekdo. Na terasi se je pojavila mlada deklica. Urno je prihitela in objela starca, ki je širil roke proti nji. Vroče sta se objela —

»Otrok moj, zenica mojega očesa!« je govoril starec in strastno poljubljal dekličin obraz. »Trikrat sem te poklical, pa nisi prišla!« jo je karal. »Ali ne slišiš, da se bije pri Vicenzi boj? Pojdi, pojdi sem, da vidiš na svoje oči!«

Deklica je skočila na nizki zid in gledala v daljavo.

»No, kaj vidiš?« jo vpraša starec nestrpljivo.

je, stiskajoč se k njemu, kakor majhen otrok. Toda starec jo je odrinil od sebe.

»Ded, jezen si! Pomiri se!«

»Umiri se,« je rekel še srditeje. »Pomiri se, ko čuješ, da umirajo nedaleč bratje, in ti jim ne moreš pomagati! Moj Bog! Zakaj si me oslepil, zakaj si mi pokvaril telo, podelivši mi to vroče srce? Vse življenje sem hodil za enim ciljem — težil sem za tem, da vidim solnce zlato svobode. In sedaj —«

»Ded! Ti si napravil zadosti! Kajti ti si pripravil, kar se godi. Bil si temna glava, misel. Izvršitev pa pusti mlajšim močem. Dragi dedek,« ga je prosila deklica, bližajoč se zopet k njemu, »pusti vse to, bodi miren. Saj veš, da ti skoči vsako razburjenje. Veš, kaj je zapovedal zdravnik?«

»Vem, vem! Tisto, kar mi tudi ti. Neprestano mi govorite vsi: bodi miren, varuj se! Starec, varuj se! Ne misli na

nič drugega, nego nase. Kaj ti je na tem, če umirajo tvoji bratje. Samo da te ne zadene kap. Dobra duša! Kaj ti je do domovine, do naroda? Varuj se za teh nekoliko dni, ki ti še preostajajo! Čemu bi se brigal? Sam ne boš umrl od lakote, čemu se potem jeziš!«

»Dedek, se spominjaš, kaj si pravil vedno? Dobra stvar mora nekoč zmagati. In drugič zopet: Svoboda je stvar, ki se more odkupiti in izplačati samo s krvjo! Vidiš, kako dobro se spominjam vsake tvoje besede, dočim ti pozabljaš in se vdiča žalosti!«

»Prav imaš, Ermelina,« je odgovoril starec mirneje in pogladil deklico nežno po licu. »Kako pa naj bom miren, ko sem obsojen na tako brezdelje? Kako rad bi šel med nje. Ah, Ermelina, to so bile moje sanje — in čeprav so mi osiveli lasje, še

vedno imam to vroče, ognjeno srce. Blizu smrti sem. Si morem želeti kaj lepšega, kot smrt na obzidju Vicenze, svojega rojstnega mesta? Rana z mečem, kroglja v srcu — evviva l' Italia! — Ah, kakšna smrt, kakšna krasna smrt to!«

»In mene bi zapustil!«

»Ubogo dete! Tako sama si na svetu. Kaj sem ti jaz? Slepec, revež, ki še telesa ne more vselej premikati, razvaline človeka,« je rekel starec sožalno. Toda takoj potem je dvignil srdit glavo. »Ermelina, ne boš dolgo sama! Samo da se skonča ta vojska, da bodo naši fantje zopet gospodarji svojih misli, svojih src — in našel se bo kdo, ki ti bo nadmeščal očeta, mater in mene!«

Deklica je gledala v tla. Čeprav ni videl starec rdečice na njenem obrazu, vendar je spoznal njeno zadrego. »Ermelina,« ji je zašepetal nežno. »Sedi semkaj bliže k meni. Vprašam te nekaj, o čemer najrajši šepetamo. Tako, lepo k meni, in ovij roko okrog mojega vrata, da slišim

Služba božja avstrijskih čet pred bitko.

V tem se je stresel zrak. Iz daljave se je čul topovski pok, za njim kmalu drugi — tretji —

»Torej vendar! Streljajo!« je kliknil starec zmagoslavno in se zopet vzpel na zid. »Vicenza se drži! Čuj, čuj, to je pa prav resno! Ne štedijo niti s smodnikom, niti z našo krvjo. Dobro, dobro. Samo streljajte, požigajte in ubijajte! Požigajte in rušite naša mesta in naše vasi, ubijajte naše otroke. Da postane cela Italija razvalina, da bi se spremenila cela nesrečna zemlja v ogenj, boljše bi bilo.«

Starec se je zamislil. Iz daljave se je čulo grozno pokanje topov. Sapica, ki je božala starcu z nežnim dihom obraz, je zanesla semkaj glas trombe in rednega streljanja. Pri vsakem strelu je zadrhtel starec in se vzpel više, kakor da je hotel bolje videti. Krčevito je stiskal zobe, kakor človek, ki bi se rad zagnal na sovražnika, pa ne more.

»O Italija! Božja zemlja, zemeljski raj,« je tožil starec. »Zakaj te je kleta

»Nič, ded. Vsa pokrajina je v dimu. Samo tupatam se vidi včasih nekaj, toda ničesar ne morem razpoznati!«

»Najni pogled, nesrečno dekle!« je zaklical ded. »Ali ne vidiš, kje so? Ali zavzemajo mesto? Nazadujejo ali napredujejo? Se plazijo na zidove, ali se branijo napadov naših? Govori, govori!«

»Ne vidim!«

»Ne vidi! Zdrave oči ima, pa ne vidi! In jaz, ubogi slepec, vidim skozi ta dim. Vidim jih — te hrabre naše junake; čvrsto stojte, kakor nepremične stene v dežju krogel in med udarci mečev. — Vidim, kako umirajo, kliče s poslednjim dihom čast in slavo svoji domovini! Vidiš tam poveljnike? Ona najgostejša gneča bodal? Tam je on, naš junaški lev, hrabri Divando. Z mečem v roki leta z mesta na mesto, hrabri in osrčuje z besedami in zgledom in hiti tja, kjer gospodari smrt najhuje!« —

Deklica je odskočila in s silo potegnila starca, da je sedel k nji. Objela ga

utripe tvojega srca. Poglej mi v oči, drago dete! Glej, ker tedaj se mi zdi, da ti gledam v dušo!»

Deklica je vzdrljela, ko je uprl stariček vanjo svoje ugasle oči.

»Ermelinka, ljubi-ca moja! Ali ni res, da je tvoje srce doslej svobodno?»

Ermelina se je zasmejala. Smeh je bil nekako prisiljen, toda ded tega ni opazil.

»Ded, saj ga doslej še ni nihče zaprosil!» je odgovorila šaljivo.

»Ni ga zaprosil!» je vzkliknil stariček, preplašen od misli, da ni nihče zaprosil za vnukino roko. »Kaj misliš, da je naša mladica pozabila na krasotice! In v času, kakršni so sedaj, ne misli pravi mož samo nase. Vse čustvovanje, vse mišljenje se mora žrtvovati eni inisli — osvobojenju in ujedinenju naše domovine! Ti si torej še vedno svobodna?»

»Svobodna, ded!»

»Kako me to veselil!» je govoril stariček, radujoč se kakor otrok. »Ko se konča vojna, ti izberem najslavnejšega izmed naših junakov. Ne bom gledal na pokolenje in razmere. Samo da mu je glava ovenčana z lavorom. Z mano bi izumrlo moje ime, toda naš bodoči kralj mora dovoliti, da se prenese na mojega naslednika, tvojega moža!»

Deklica se je nasmejala tem sanjarijam.

»Otrok, ne smeš se!» jo opomni stariček. »Lepa in dobra si kakor nobena; a nisi si ene najslavnejših rodbin, in tudi bogata si. Kateri človek bi ne sprejel z navdušenjem tvoje roke? Ermelina moja, ti si biser, ki bi mogel z njim sam kralj lahko okrasiti svojo krono!»

Nastala je tišina. Ermelina je gledala sanjavo pred se, a ded je šepetal nekaj.

»Toda stoj,« je začel stariček naenkrat s spremenjenim glasom. Čelo se mu je stemnilo, nihče ne bi veroval, da je to tisti prijazni stariček, ki je govoril pred kratkim s svojo vnukinjo. »Stari Peter

K bojem v vzhodni Galiciji. Avstrijski tren, ki vozi hrano in municijo, na težavnem prehodu preko karpatskega sedla proti Nadvorni.

mi je povedal, da te je videl govoriti snoči z nekim častnikom! Ali je resnica?»

»Da, ded,« je odgovorila deklica odločno. »Da, tu je, med oblegovalci Vicenze. Šel je naokrog s četo svojih dragoncev. Slučajno sem bila pri vrtni ograji; zapazil me je in prijahal k ograji!»

»In si govorila z njim?»

»Kaj sem hotela pobegniti? Govoril je povsem dostojno.»

»Ti je pravil o svoji ljubezni?»

»Ne! Rekel je, da se mu je težko boriti proti nam!»

»Zakaj se pa bori?»

»Mora se, vojak je.»

»In je bil danes zopet tukaj?» je izpraševal stariček. »Ermelinka, ti ljubimkuješ za mojim hrbtom s sovražniki svoje domovine!»

»Ded, krivico mi delaš!» je odgovorila deklica mirno. »Povedala sem ti, da je doslej moje srce prosto. Sem te že kdaj nalažala? Jahali so danes tod —»

»Zopet slučajno?» jo prekinje stariček.

»Da. In jaz sem bila pri ograji.»

»Slučajno?»

»Ne! Radovednost me je gnala, pa sem šla tja. Jezdili so nekam radi razgledovanja!»

»In ti je zopet rekel, da mu ni ljubo, da se bori proti nam?» je izpraševal skrbno stariček.

»Rekel je, da je Vicenza trd oreh.»

»Polomili si bodo zobe na njem! In dalje?»

»Pravil je, da se zbirajo v okolici ustaške čete!»

»Da bi jih bilo le dosti!»

»Svetoval mi je, naj jim ne odpremo vrat svojega gradu!»

»Odrpli bomo vrata, kakor hitro pridejo!»

»Pokončati jih moramo.»

»Pozdravimo jih kakor brate in zaveznike.»

»In če pride sem cesarska vojska?»

»Zapremo vrata in borili se bomo,« reče hladno stariček.

»Tu sama s Petrom? To bi bilo blazno!» je ugovarjala deklica.

»Vršiti dolžnost ni blaznost! To je dolžnost!» je zaklical stariček in planil pokoncu. »Ermelina, slepec sem! Ne morem iti, da bi jih poiskal, a če pridejo sem, bom branil čast svojega doma do zadnje kaplje krvi.»

»Da, do zadnje kaplje krvi!» je dodala deklica. »Zato, ker se ne bomo mogli upreti!»

»In kaj potem? Umrli bomo kakor mučenci!»

»Umrli, brez koristizanašostvar.»

»Učimo pa druge umirati za dobro stvar,« izpregovori z močnejšim glasom stariček.

»Uboگو dete,« je začel zopet kmalu potem ded, toda nekam mirneje. »Pozabil sem, da tebi ni toliko do počitka, kakor meni. Saj nisi še nič živela!»

Oddelek ruskega trena, ki ga vlečejo težaki, poklicani v vojno službo.

Nemška letala tipa »Golob« krožijo nad ruskimi postojankami na Rusko-Poljskem.

»Pa vseeno rada umrem, če treba!«
 »Dobro dete, to slišim rad in sedaj sem miren! Bal sem se, da te bo omamili oni častnik. Ni se mi treba bati, Ermelina — kaj ne, da se mi ni?«

»Ne, ded!«

»Bog te blagoslovi za to! — In sedaj me odpelji v mojo sobo. Utrudila me je razburjenost! Čutim, da bodo zopet nastale bolečine. V posteljo moram. — Slišiš? — Tam se še vedno bijejo! Ah — Vicenza se drži — trda je ta trdnjava naše svobode!«
 (Konec.)

Straža v Karpatih.

Vojak, ki se že dolgo udeležuje bojev v Karpatih, popisuje takole svoje doživljanje:

Zanimivejša, pa tudi napornejša služba bi se težko dobila, nego je ta, ki jo opravljam jaz. Bil sem postavljen kot opazovalna straža na neko goro. Bili smo tam zakopani kakor krti; imeli smo obširno votlino, katero smo z zelo preprostimi sredstvi razdelili v tri dele, v sobo za častnike, sobo za moštvo in v telefonično centralo. Telefonična centrala je bila vzvezi s poveljstvom.

Gora, na kateri smo stali, je nudila lep razgled na veliko daljavo in ruski vojaški oddelek, katerega smo morali nadzirati in opazovati in čigar namene smo takoj iz gibanja čet lahko spoznali, še danes najbrže ne ve, kako odločilno smo mi posegali v njegovo usodo. Karkoli je podjel in če se je le ganil, smo naznanili svojemu poveljstvu, ki je takoj ukrenilo,

kaj je treba storiti, da so se ruski načrti temeljito ponesrečili in da se je sovražnik moral s krvavimi glavami vrniti v svoje postojanke.

Seveda smo morali biti tudi izredno previdni, da se ne izdamo. Na prostoru, ki je bil že po svoji naravi zelo primeren za opazovanje, sta stala dva moža na straži, odeta v bele snežne plašče z daljnogledi v rokah in sta morala vsako premikanje sovražnika takoj naznaniti naši telefonični centrali. Od tukaj so vsako poročilo, ki je bilo količkaj važno, poročali dalje na poveljstvo. Dase ognemo vsaki pomoti, ki je na straži lahko mogoča, sta morala stražarja posamezno poročati in so se morale njiju vesti natančno ujemati. Ker je moral biti stražnik popolnoma miren, da bi morda z gibanjem ne odkril sovražniku našega stališča, je bila služba v ostrem mrazu zelo naporna in zato so se straže hitro menjavale; seveda se

je tudi to godilo z največjo pazljivostjo. Mraz in ledeni veter, ki nas je rezal do kosti, sta bila tam gori naša največja sovražnika. Seveda smo bili izvrstno pripravljene in zelo dobro preskrbljene za zimo. Še najbolj neprijeten je bil mraz ponoči. Noči smo prebili v svoji votlini, sedé ali leže in v koce zaviti.

Naša hrana je obstajala iz kruha, prepečenca in konserv.

Predzadnji dan — bilo je ledeno mrzlo, jasno vreme — smo v popoldanskih urah opazili med sovražnimi postojankami neki nemir. Manjši oddelki so se trgali od čete in odhajali v različnih smereh; to so bile patrolje, ki so imele nalogo, da poizvedujejo o naših sedanjih postojankah in doženejo, kje bi se dalo Avstrijce najbolj uspešno napasti. Proti večeru so se začeli Rusi mogočno gibati; odhajali so na boj. Noč je bila mrzla in zvezdnata.

Nadaljnjih ruskih operacij žalibog nismo mogli opazovati. Svojo dolžnost smo bili popolnoma izvršili in smo radovedno čakali konca boja, ki za nas nikakor ni mogel biti neugoden, čeprav so bili Rusi v znatni premoči. Bilo je ob desetih večer, ko smo zaslišali iz daljave močno streljanje iz pušk in znano, umerjeno prasketanje strojnih pusk. Streljanje je od minute do minute naraščalo. To je bil sprejem naših tovarišev. Streljanje, ki je bilo sedaj močnejše, sedaj slabotnejše, ki je včasih popolnoma utihnilo in se potem s tem večjo vneto zopet začelo, je trajalo približno dve uri. Potem je nastal mir.

Vsakemu izmed nas je srce mogočno tolklo. Premnogokrat smo se izpraševali: kako se je končalo? Telefonirali smo večkrat na poveljstvo, pa nismo prejeli nobenega odgovora. Slednjič so se nam vendar odzvali z besedami: »Ruski napad

pri . . . srečno in z velikimi sovražnimi izgubami odbit. Ujeli smo mnogo Rusov. Hura!« — »Hura!« smo vzkliknili tudi mi in smo odšli vsi razen straže.

Zjutraj skoraj nismo mogli verjeti, kar sta nam naznanila naša opazovalna stražnika: »Naši so v ruskih postojankah. Rusi so izginili.« Takoj smo se o tem prepričali na lastne oči. Kmalu potem nam je prišlo povelje, da je naše delo tam na hribu končano.

Pesem naših dni.

Z listi šepetaje
 se zefirček pogovarja,
 pozni, težki zvon udarja
 v tiho, jasno noč — — —

Sto junakom v dalji daljni zdaj igra
 smrtni smeh na ustnah polnih bolečin,
 sto ljubečih mater grabi se za prsi
 izsušene v groznem snu: »Ah sin, moj sin!« —

O, ta kruta, večna pesem naših dni! Rado Vesnin.

Hercegovi, utrdba ob vходу v Boko Kotorsko.

DOMA

† Franc Pretnar

je bil rojen l. 1893. v Strahinju pri Kranju. Zadnjih 10 let je bival s svojimi starši vred na Jesenicah. K vojakom je odšel 1. avgusta lani. Ko je odhajal na bojno polje, je dejal svoji materi: »Mama, trikrat sem bil zadnje dni pri spovedi, ker meni se vse zdi, da me ne bo nazaj. Molite za me!«

† Janez Ažnoh.

Kakor poroča seznam izgub, je padel na bojnem polju v Galiciji dne 20. novembra 1914. Janez Ažnoh, posestnika sin iz Gmajne pri Slovenjem gradcu. Pokojni je bil mirnega in blagega značaja, z eno besedo, fant, kakršnega je treba iskati. Bogaboječ, vnet za domovino in cesarja, se je poslovil tudi on 29. julija od svojih priletih staršev in tovarišev, v nadi na zopetno svidenje; ali Bog je drugače hotel. — Na svidenje torej, v višavah!

† Franc Božič,

je padel na severnem bojišču pri Wolczadolni dne 23. oktobra 1914.

Rojen je bil v Tenetišah, občine Litija, l. 1883. Zapušča ženo, s katero je bil poročen šele tri leta, in mater. Bil je blagega in mirnega značaja, priljubljen pri sovaščanih. Pri mrtvaškem opravilu po rajnem se je zasolilo marsikatero oko ob spominu na njegovo krepko postavo

in prijazno obličje. Počivaj mirno v gališki zemlji — na svidenje nad zvezdami!

† Valentin Rozman.

Dne 19. decembra 1914. je padel junaške smrti na severnem bojišču pri Jadravi četovodja Valentin Rozman, doma iz Javornika pri Jesenicah. Zadet je bil v glavo in je bil takoj mrtev.

Rajnik je bil dober sin, iskreno ljubljen brat, up in ponos svojih staršev. Kot pristen otrok naše Gorenjske je bil vedrega duha, trdnega značaja, vesel v družbi in vester pri delu. Vsem je bil priljubljen, posebno pa vojaštvu. Bil je tudi vnet in požrtvovalen član jeseniškega »Orla«. Upanje na boljšo bodočnost ga je spremljalo skozi vse življenje. A sreča, ki spremlja malokoga, tudi njemu ni bila mila. Vnela se je vojska in odšel je na severno bojišče. Pet mesecev se mu ni pripetila nobena nesreča, dasi se je udeležil najhujših bojev. Začetkoma je pisal pogosto, zadnje mesece pa je popolnoma utihnil. Tolažili smo se, da je najbrže ujet. Kmalu pa je prišla vest, da je mrtev. Takrat nam je stopila iznova pred oči njegova ljuba podoba, polna življenja, vsakomu tolikanj prikupljiva. »Na svidenje!« je zaklical ob slovesu, poln upanja.

»Vse za vero in domovino«, se je glasilo Tvoje geslo; v ta namen si delal, se trudil, trpel in umrl. Umrl si, a Tvoj duh, Tine, bo živel med nami.

Slaven Ti bodi spomin, slovenski junak!

† Alojzij Stuper

narednik pri 87. pešpolku, rojen 9. maja l. 1881. v Št. Pavlu pri Preboldu. Odšel

je že ob prvi mobilizaciji na severno bojišče, kjer je po preteku nekaj mesecev vsled prestanih naporov težko zbolel. Zdravil se je v več bolnišnicah — nazadnje v Celju, kjer je 13. aprila izdihnil svojo dušo. Vedno je želel počivati na domačem pokopališču. Ta želja se mu je tudi izpolnila. Dne 15. aprila je bil prepeljan v Št. Pavel, kjer ga je mnogo ljudi z domačimi Orli vred spremljalo na zadnjem potu — znamenje, kako so ga vsi spoštovali in ljubili. Bil je pa tudi vrl mladenič in neumorno delaven pri katoliških organizacijah, ki ga bodo težko pogrešale. Bil je podpredsednik štajerske podzveze Orlov — načelnik savinjskega okrožja Orlov — član Kmečke hranilnice in posojilnice ter tajnik Izobraževalnega društva. Posebno velika pa je bila njegova skrb za pozidanje novega društvenega doma.

Počivaj mirno v domači zemlji in dobri Bog naj Ti bo obilen plačnik!

† Anton Prah.

Božu vsemogočnemu se je dopadlo poklicati iz sedanje vojske k sebi v boljšo bodočnost tudi Antona Praha, čevljarkega mojstra in vaditelja Orlov, rojenega v nadžupniji Sv. Križ tik Rog. Slatine, Sp. Štajersko. Bil je to res neustrašen junak, vojščak Kristusov in cesarjev. Mladenič lepe zunanosti, vedno poln nedolžnih šaljk in poseben prijatelj lepega petja, se je prikupil vsakemu človeku že pri prvem svidenju. Njegova najljubša pesem v veseli družbi je bila vojna pesem: »Leži, leži ravno polje...« O kolikokrat si je sam s to pesmijo slovo pel!

Franc Pretnar
padel v Galiciji.

Janez Ažnoh
padel v Galiciji.

Franc Božič
padel na severnem
bojišču.

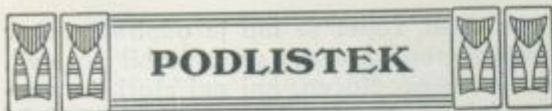
Valentin Rozman
padel na severnem
bojišču.

Alojzij Stuper
umrl v bolnišnici
v Celju.

Anton Prah
umrl vsled ran, dobljenih
na severnem bojišču.

PODLISTEK

Lepa Blanka.

Roman. Napisal P. Zaccone. — Prevel Josip Medic,
(Dalje.)

VIII. Očetova bolešt.

Ko sta šla nekaj časa molče po ulici, se je Everard ustavil in se obrnil k Leonu. »Leon,« mu je dejal s pobitimi in malo trepetajočim glasom, »Leon, jaz sem izgubljen!«

»Kako izgubljen?« je vprašal mladenič.

»Nocoj sem ubil človeka.«

»Vi?« je vzkliknil Leon.

»Bil sem blazen, kakor brez glave. In zopet sem postal zločinec, kar sem bil prejšnje čase.«

»Kako ste Vi nesrečni, Everard!«

»Nekoč si mi rekel, da je nebo iz

usmiljenja storilo čudež, da me reši; res je, bil sem rešen, pred menoj je bila zopet pot, po kateri bi mogel priti v pošteno življenje. Lahko bi bil vse popravil, z delom in častnim življenjem bi izbrisal vso svojo sramotno preteklost. Pa je nesreča hotela, da sem zopet pomočil roke v človeško kri!«

»Ali ne boste bežali?«

Everard je obupno zamahnil z roko. »Bežati!« je dejal mračno. »Ali nisi opazil, kako je blede in slabotna? Silila se je, da bi se smehljala, ker me hoče potolažiti in razveseliti, toda jaz jo dobro poznam. In ko sem jo videl tako, mi je prišla blazna misel.«

»Kakšna?«

»Še včeraj bi rad dal svoje življenje za njeno zdravje, danes pa prosim Boga samo, naj umrje pred menoj.«

»Zakaj to?«

»Ah, če bi Blanka umrla danes, bi ji vsaj ne bilo treba doživeti sramote, da jo bodo imenovali hčer morilca.«

Na te besede, izgovorjene z največjo očetovsko bolestjo, je Leon utihnil. Hodila

sta molče drug ob drugem, vsak v svoje misli zatopljen, vsak vdan svojim žalostnim čuvstvom.

»Kaj namerjate torej sedaj storiti?« je začel zopet mladenič po premolku.

»Kaj naj neki storim?« je odgovoril Everard. »Sam se bom naznanil policiji.«

»Pa to pot bo sodišče brez usmiljenja!«

»Upam, da bo.«

»Nič drugega Vas ne čaka nego smrt!«

»Če smrt — pa smrt!« je odgovoril Everard odločno.

Leon je vztrepetal. Prišla sta do vogla ulice in ravno, ko sta hotela zaviti v drugo, jima je iz bližine zableščala rdeča svetiljka, kakršne vise v Parizu na vseh hišah, v katerih je policijska stražnica.

»Dalje ne grem!« je rekel Everard trdo in se je ustavil.

»Torej hočete takoj izvršiti svoj sklep?« je vprašal Leon, ves začuden od Everardove vdanosti in odločnosti.

»Eno prošnjo imam še do tebe, Leon.«

»Govorite! Kar je v moji moči...«

»Dobro ti je znano, kako zelo ljubim Blanko, kajne?«

Častniki pri kosilu na bojnem polju. Udobnosti tukaj ni veliko — saj morajo bobni služiti za mizo! — toda kosilo vendar izborna tekna.

Iakoj v začetku vojne je odrinil nadejalni mladenič na bojno polje v Galicijo. Tu se je močno prehladil in je bil obenem tudi od šrapnela ranjen v roko. Šest tednov se je zdravil v bolnišnici v mestu Košice na Ogrskem, tri tedne na rojstnem domu. Dne 16. marca je zopet odrinil iz Celja v Karpate. Le nekaj dni — in zopet se je znašel, v glavo ranjen, v bolnišnici v Košicah, kjer je na veliki četrtek podlegel bolezni, kot je to nadzorstvo bolnišnice naznanilo njegovi, od njega nad vse ljubljene sestre, ki mu je že več let gospodinjala. Še na cvetni torek ji je pisal

z bojnih poljan: »Sem zdrav in dobro mi gre.« Nekaj ur pozneje se je to dobro v hudo spreobrnilo — bil je v glavo ranjen.

Zvest vojak cesarja je bil tudi zvest vojščak Kristusov. Sprejemal je pogosto sv. zakramente. Še dne 16. marca je nameraval storiti že v drugič svojo velikonočno dolžnost. Pa ravno to jutro je moral odriniti v boj. Sam piše svoji ljubi mami: »Prekrižan je moj načrt, pa Bog bodi milostljiv moji ubogi duši!« Prejel je sv. zakramente v bolnišnici.

Njegov pobožni oče, ki je na paši molil sv. rožni venec tako, da je na pra-

proti odtrgoval posamezne listke, ali ko je luščil fižol, za vsako češčenamarijo položil po eno zrno na poseben kupček, je bil dne 17. januarja t. l. na svoj god pred sv. mašo pri sv. spovedi, v začetku sv. maše mu je postalo v cerkvi slabo, v nekaj minutah je izdihnil svojo blago krščansko dušo.

Oba Tončka, oče in sin, se gotovo zdaj veselita v nebesih.

Pokojni je menda že slutil smrt. Ni se mogel nakratko posloviti od svojih prijateljev, zlasti ne od svoje srčno ljubljene mame.

Dragi Tonček! Tebi lahka zemljica ogrska in nam, tvojim neštevilnim prijateljem, zlasti pa Tvoji blagi materi, sestrici, bratu in vsem sorodnikom, veselo svidenje v nebesih!]

† Četovodja Franc Brecljnik,

rojen 1. 1885. v Žapužah pri Št. Vidu nad Ljubljano, je odšel 12. avgusta 1914. s IV. oddelkom strojnih pušk 17. pešpolka na severno bojišče. Udeležil se je vseh bojev 17. pešpolka do 24. februarja 1915. Po tolikih bojih in nevarnostih je bila ta dan tudi zanj usodna krogla izstreljena. »Precej težka je, a z božjo pomočjo jo hočem prenesti,« tako je pisal na svoji prvi in zadnji dopisnici svoji ženi po 24. februarju. A ravno ta dan, ko je došla žalostna vest, da je ranjen, t. j. 13. marca, je že podlegel težki rani pod srcem v bolnišnici v Szatmar Nemeti na severnem Ogrskem.

Dragi France, spavaj mirno v daljni zemlji ogrski. Tvojo ženo, brate in sestre pa potolaži Bog! Na svidenje v kraljestvu miru!

Fr. Brecljnik
padel na severnem
bojišču.

Janez Lah
umrl na Ogrskem.

Rudolf Tschokert
padel v Karpatih.

Anton Slokar
padel na severnem
bojišču.

Jernej Sojer
umrl vsled ran, dobljenih
na severnem bojišču.

Franc Colner
jurist, padel na
sev. bojišču.

»Skrbel bom zanjo.«

»Ona je bolna, potrebuje mnogo skrbi in postrežbe... Morda ji je usojenih samo še par dni življenja, pa želel bi, da bi vsaj te zadnje dni bila rešena bede in pomanjkanja.«

»Prisegam Vam, da ji ne bo ničesar manjkalo.«

»Hvala, hvala ti!... Dober človek si in bodi prepričan, da ti to pot ne bom nehvaležen.«

»Ali ne želite ničesar drugega?«

»Če se ne vrnem več domov, se bo Blanka začela vznemirjati in bo povpraševala po meni; v tem slučaju si torej kaj izmisli, karkoli, da jo potolažiš, in odstrani vse osebe, ki bi ji mogle povedati resnico. Pazi, da ne bom vsaj jaz kriv njene smrti, če že mora umreti... Ali mi to obljubiš?«

»Na častno besedo.«

»Potem Bog s teboj, Leon... Ah, še eno besedo! Rekel sem ti, da sem ubil nekega človeka.«

»In?«

»Glej, ta človek je gospod Lanson.«

»Ali je mogoče?!«

Po teh besedah, ki so Leona silno presenetile in ga pretresle, se je Everard obrnil v smeri proti rdeči svetiljki, medtem ko je Leon naglo odšel v nasprotno smer. Pa komaj je Leon izginil v bližnjo ulico, je Everard naenkrat stal pred žensko, ki ga je ustavila.

Bila je Volkulja.

Everardu, ki se je že popolnoma bil pomiril, se je ob pogledu nanjo vnela vsa njegova prejšnja jeza.

»Oh, to si ti!« je vzkliknil. »Ti, ki si kriva tudi tega mojega zločina!«

»Prišla sem, da te rešim!« je odgovorila Volkulja.

»Da me rešiš?«

»Vse je pripravljeno. Iskala sem te in šla za teboj. Oče Golin in Filip te čakata. V par urah bomo za francosko mejo.«

»Toda policija?«

»Policija ne vé še ničesar. Truplo gospoda Lansonja leži še na istem mestu, kjer si ga zapustil. Gospodinja hiše mi je obljubila, da ne pove nočoj še nikomur.«

Everard si je segel z rokami v lase. Nov žarek upanja je posijal v mrak nje-

gove duše, zopet se mu je odpirala pot v življenje, od katerega se je že bil poslovil. Bil je še neodločen, kaj naj stori, in vendar je nehote stopal za Volkuljo, rdeča svetiljka stražnice se je oddaljevala bolj in bolj, dokler ni slednjič izginila v temi.

V kratkem času sta bila pred hišo Everardovega zločina. Golin in Filip sta že čakala.

Niso smeli izgubljati časa. Treba je bilo hiteti. Zgovorili so se v kratkih, pretrganih besedah — precej potem sta se Volkulja in Everard napotila proti kolo-dvoru.

Pa komaj sta stopila iz hiše, sta zadel ob gospoda Balkama.

»Kam gresta?« ju je vprašal.

»Bežival!« je odgovorila Volkulja.

»Prepozno,« je odgovoril Anglež, »sedaj je prepozno. Policija mi je za petami. Na vseh straneh je dobro zastraženo. Everard bo takoj prijet.«

Everard je pri teh besedah kriknil jeze in razočaranja. Sprijaznil se je že bil z mislijo na življenje... in sedaj mu je zopet zavel mrzli dih smrti nasproti.

† Četovodja Janez Lah.

Janez Lah je bil rojen l. 1889. pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Že kot deček je bil pazljiv učenec v domači šoli; zato so ga poslali na kmetijsko šolo v Grotenhof blizu Gradca, katero je prav dobro dovršil. Pri prvem naboru je bil potrjen k vojakom. Služil je pri 47. pešpolku in je postal četovodja. Po dokončani triletni službi se je vrnil k svojim dragim domačim, a ni se dolgo veselil domačije: spet je moral obleči vojaško suknjo in oditi na bojno polje. Kot četovodja se je hrabro boril v Karpatih celih sedem mesecev. Ni ga zadela krogla, ne meč, podrla ga je bolezen, legar. V par dnevih je z Bogom spravljen izdihnil svojo blago dušo v neki bolnišnici na Ogrskem. Za njim bridko žalujejo starši, bratec in štiri sestre, pa tudi sosedi in znanci, ker so ga vsi pristrčno ljubili.

Dragi Janez, spavaj mirno v tuji zemljici, dokler nas ne pokliče angelski glas, da se veselimo nad zvezdami!

† Jernej Sojer.

Dne 26. oktobra je častno umrl za domovino in cesarja v Pžemišlu vsled ran, dobljenih dne 8. oktobra pri Grodeku, Jernej Sojer, rojen l. 1891. v Notranjih Goricah pri Brezovici. Služil je pri 17. pešpolku. Po poklicu je bil železniški

čuvaj. Rajni je bil priljubljen mladenič in član gasilskega društva. Iskreno je ljubil tudi svoje starše. S težkim srcem je odšel ob mobilizaciji na severno bojišče, kakor da bi slutil bližajočo se smrt.

Dragi Jernej, zelo te bomo pogrešali povsod. Kdor te je poznal, žaluje sedaj za teboj. Naj ti bo Bog obilen plačnik za vse, kar si dobrejša storil! Spavaj mirno v tuji gališki zemlji! Upamo, da se vidimo nad zvezdami!

† Franc Colner

jurist, je padel na severnem bojišču meseca oktobra preteklega leta.

Rojen je bil 9. februarja l. 1888. na Vidmu, Štajersko. Gimnazijo je absolviral v Zagrebu in tudi nadaljeval študije na zagrebškem vseučilišču. Bil je mirnega značaja, jako priljubljen doma in med svojimi tovariši. Že kot gimnazijec je bil odločno katoliškega prepričanja in kat. akad. društvo »Domagoj«, pri katerem društvu je bil v odboru, je izgubilo z njegovo prerano smrtjo eno izmed najboljših moči.

Nad njegovim grobom pojejo zdaj bilje svinčenke in granate, v domovini pa plakajo neutolažljivo njegovi domači.

Razširjajte „Ilustrirani Glasnik“!

PO SVETU

Svetovna vojska.

Medtem ko so na drugih bojiščih bitke postale hujše ali pa se pripravljajo novi važni načrti, je v Karpatih vedno bolj mirno. Ruska ofenziva v tem pogorju se je končala z neuspehom, nastal je odmor, v katerem bodo Rusi skušali izpolniti velike vrzeli v svojih vrstah in preskrbeti pušk in municije.

Najhujše ruske naskoke je moral prestatati prelaz Užok. Zadnji čas so morali sovražniki svoje napade na tej točki bojne črte zopet ustaviti, ker so bile žrtve prevelike. Ravno tako ne kažejo Rusi pri prelazu Dukla posebnega veselja za nove boje. Povsod se vrše le boji s topovi.

Pretekli teden je ruski car obiskal gališko mesto Lvov, kjer je bil baje sprejet z velikanskim navdušenjem. Car je obiskal razne bolnišnice, govoril je z vojaki in jim delil odlikovanja. Množico, ki se je zbrala pred njegovim stanovanjem, je nagovoril ter končal govor z besedami: »Zahvaljujem se za pristrčen sprejem. Živela nerazdeljiva, mogočna, velika Rusija!«

Pijonirski oddelek na bojnem polju, med njimi Ivan Kreč (X) iz Stožic pri Ljubljani.

Pisarna na bojnem polju.

Balkam ga je potegnil v stran.

»Še vedno ni vse izgubljeno,« mu je dejal šepetaje. »Danes naj Vas zapro in jutri bom jaz poskrbel, da boste zopet prosti.«

»Ti boš to poskrbel?« ga je vprašal Everard neverno.

»Pa samo pod enim pogojem.«

»Kakšnim?«

»Pogoj je vedno isti. Gospod Lanson je mrtev, toda gospodična Armanda živi in jaz bi še vedno potreboval listine, za katere sem Vas že prosil.«

»In v tem slučaju me rešiš?«

»Da, rešim Vas.«

Nesrečni mož je še za trenutek pomislil, toda preden je mogel odgovoriti, je bila hiša obkoljena od stražnikov, ki so se vrgli na Everarda in ga uklenili. Bil je tako strt in obupan, da se jim niti poskusil ni ustaviti.

IX. Vdruživ obsojen na smrt.

Minilo je šest tednov.

Everarda so medtem zaprli in sodili. Bil je že vdruživ obsojen na smrt.

Sicer pa tudi ni skušal utajiti zločina, katerega je bil obtožen. Ko je slišal obsojbo, je sicer prebledel, toda sprejel jo je brez jeze in upora. Tudi ni hotel podpisati prošnje za pomiloščenje, kajti vedel je dobro, da bi bila brezuspešna. S tako prošnjo bi si morda podaljšal življenje za nekaj dni, toda tega ni več želel.

Sklenil je, da umrje; privadil se je misliti na smrt in srce se mu ni nič več upiralo, če se je spomnil nanjo. Bil je truden, brez poguma in bi ne imel dovolj moči, da začne življenje iznova.

Vendar se ga je polastil skoro praznoveren strah, ko je zopet stopil v tisto jetniško celico, katero je pred nekaj meseci zapustil. Vse je bilo v njej kakor prejšnje čase in jetnik je zopet, kakor nekdanj, oblečen v prisilni jopič, poslušal enakomerni korak vojaške straže na hodniku.

Samo nekaj je Everard sedaj opazil v svoji celici, kar je prej popolnoma prezrl; bil je to križ, ki je visel na steni: Velik Kristus, razpet, s trnjem kronano glavo v mukah povešeno...

Kako da ga ni videl prej, ko je bil

tukaj? Takrat ni nikoli dvignil pogleda h križanemu, sedaj pa mu je ta trpeči obraz bil neprestano pred očmi. In sedaj je bil tudi tolažbe, ki jo zna dati križ, potreben!

Neka strašna misel ga zadnji čas ni več zapuščala ne dan, ne noč. Blanka, njegova ljubljena hči, kaj je z njo? Po tistem večeru je ni videl nikoli več in minil je že teden dni, da o njej niti slišal ni. Kako se ji godi?

Do tistega časa mu je Leon redno poročal o lepi Blanki. Zadnji teden je pa zastoj izpraševal svojega paznika — ničesar mu ni vedel povedati.

V teh skrbeh so mu ure bliskovito bežale in tudi zadnja je bila vedno bliže in bliže...

Neko noč, neko strašno noč je ležal na svojem trdem ležišču, srce polno strahu in nemira — ko so se naenkrat odprla vrata njegove celice. Vstopil je kurat jetnišnice.

Everard je prebledel. Dobro je vedel, da obisk kurata pomenja bližnji konec, — njegovi obiski so mu ostali dobro v spominu še od tistega časa, ko je imel prvič

Po daljšem času moremo zopet za-
beležiti znamenito dejanje našega bojnega
brodovja. Avstrijski podmorski čoln 5 je
dne 27. aprila potopil francosko oklopno
križarko »Leon Gambetta« v bližini
S. Maria de Leuca. V viharnem vremenu
se je mogel čoln neopažen približati bojni
ladji in jo je zadel s torpedom v stroje.
Na križarki je bilo 711 mož, od katerih
se je s pomočjo italijanskih ladij rešilo
nekaj nad 100. Izguba, ki je zadela fran-
cosko brodovje, je občutna, kajti »Leon
Gambetta« je bila ena največjih fran-
coskih bojnih ladij. Oborožena je bila s
24 topovi in je bila spuščena v morje
še le 1. 1901.

Z rusko-poljskega bojišča še vedno
ni nobenih poročil. To bojišče tvori ve-
likanska ravnina, ki jo namakajo številne
reke. Te je še v ugodnem letnem času
težko prekoračiti, ob deževju in spomladi
pa zavirajo sploh vsako gibanje. Razen
tega je v ruskem obmejnem ozemlju polno
močvirij, katera so se spomladi vsled
snega razširila in poglobila. Tudi gozdovi,
katerih je na tem bojišču mnogo, obte-
žujejo še ob lepem vremenu pohod, na
pomlad so pa naravnost neprehodni.
Vsled tajanja snega, spomladnih deževij,
naraslih rek in razmehčanih tal bodo
torej Rusi in Nemci morali čakati, pre-
den začno z vojnimi operacijami, kajti
sedaj je premikanje čet in dovažanje ži-
veža preveč otežkočeno.

Pač pa so se razvneli boji v Flan-
driji. Bližanje pomladi se opaža tudi tukaj
— francoski in angleški napadi so postali
živahnejši. V večdnevih bojih ob Izeri
se je Nemcem posrečilo doseči lepe
uspehe. Na nekem mestu so si tudi izsi-
lili prehod čez ipernski kanal, katerega
so Francozi trdno držali v svoji posesti.
Nemci bodo skušali prodirati proti mestu
Ipern.

Boj za Dardanele se nadaljuje. V boj
je poseglo tudi rusko črnomoško bro-
dovje, ki je obstreljevalo Bospor, vendar
pa je to bila bolj demonstracija, nego
resen napad.

Loterija Slovenske Straže.

V teh časih draginje — pa kronice
v loterijo? Pravijo: »Obrni vsak vinar
devetkrat, preden ga izdaš,« sedaj pa naj
kar sipljemo srebrne kronice in pa one
papirnate po dve? Prav imaš ti in prav
imajo oni. Le obračaj svoje kronice in
obrnili jih boš v namen, katerega hoče
doseči »Slovenska Straža« s svojo loterijo.
Naše narodno-obrambno društvo je med
vojsko skoro jenjalo delovati, a sedaj kliče
na pomoč pri najbolj potrebnem narodno-
obrambnem delu. Kajti njena loterija je
prirejena v korist ti-
stim našim ljudem, ki
jih je ta vojska najbolj
udarila: invalidom,

vdovam in sirotam naših padlih junakov.
Na bojnem polju so dali za nas zdrave
in življenje, vrnimo mi tem junakom in
njihovim vdovam in sirotam kar le mo-
goče največ. Prvo loterijo »Slovenske
Straže« je naše ljudstvo sprejelo z za-
dovoljstvom, ker so glavne dobitke dobile
večinoma revne in potrebne osebe. Za
»Slovensko Stražo« je bilo to glavni do-
bitek, da je njen loterijski dobitok v
vrednosti 5000 K dobila ubožana dru-
žina na Notranjskem. Tudi za to drugo
loterijo, ki ima tako blag namen, se je
zadnje čase razvilo živahnejše zanimanje.
Posebno obmejni kraji se oglašajo. Do
žrebanja, ki se vrši 31. maja, imamo samo
še mesec dni. Vsak posameznik in vsaka
naša organizacija naj poskrbi s podvojeno
vnemo in pridnostjo, da bodo tekom tega
meseca vse srečke razprodane. Storjeno
bo tako veliko domoljubno delo, korist
za potrebne bo velika in lep spomin na
ta veliki čas trpljenja našega malega na-
roda. Bog daj vsem srečo pri tej loteriji!

**Slovenske vojne razglednice prodaja
Friderik Slöger, Irgovec v Krškem.**

Delo Rdečega križa. Prevezovanje lahko ranjenih vojakov.

Delo Rdečega križa. Slika kaže lahek avtomobil Rdečega križa, ki je odločen za prevoz posameznih težko ranjenih. V ozadju obvezovališče.

stopiti na morišče. Vendar pa ga sedaj
obisk gospoda Karla ni spravil v jezo in
besnost kakor prej. Že nekaj dni so se
vršile v njegovi duši važne izpremembe.
Počasi, počasi se je pripravljalo v njem
spoznanje, kako izgubljeno in slabo je bilo
njegovo življenje, iz tega se je porajal kes.
To, kar je v njem nastajalo, še ni bila
prava vera, pa vendar so se mu včasih od-
pirali pred očmi novi svetovi, novi raz-
gledi v življenje, ki jih prej ni poznal.

»Ali me poznate?« ga je vprašal gos-
pod Karlo prijazno, pa ne vsiljivo.

»Da, poznam Vas, gospod kurat,« je
odgovoril Everard, »in vem tudi, zakaj
prihajate.«

»Poguma Vam je treba, prijatelj.«

»Tega mi ne manjka.«

»In še nečesa je treba, da človek
vredno stopi skozi vrata smrti: kesanja in
molitve.«

Everard ni takoj odgovoril. Gledal je
kurata in njegov pogled je bil maloveren
in žalosten.

»Hotel sem že moliti,« je dejal sled-
njič tiho, »toda zadnje dni nisem mogel.«

»Zakaj?«

»Mislim na svojo uboga Blanko...«. Kurat je nekaj časa premišljeval, po-
tem ga je ljubeznivo prijel za roke.

»Prijatelj,« mu je dejal sočutno, »re-
kel sem Vam že, da je treba poguma.«

»Ah, ona je mrtva!« ga je prekinil.

»Ne, ona živi, toda zadnji čas je težko
obolela. Leon je držal obljubo, ki Vam jo
je dal. Vi ste mu dali dokaze, da je njegov
oče nedolžen, in s temi ga bo rešil dolgo-
letne sramote. Tega Vam ne bo nikoli po-
zabil! Blanka je sedaj pri gospodični Ar-
mandi, ki jo obsipa z vso skrbnostjo in
postrežljivostjo.«

»Toda Blanka umira, kajne?«

»Vsaj težko bolna je.«

Everard si je zakril obraz z rokami,
solze so se mu ulile po licih.

»In jaz, jaz sem jo umoril!... Ko bi
vedeli, kako zelo me je ljubila, gospod
kurat! O, ko bi jo mogel samo še enkrat,
zadnjikrat videti, poljubiti njeno blede
lice, njene dobre, vdane oči, njene male,
drobne roke! Pa sedaj ni več mogoče. —
Ali leži?«

»Da.«

»O, strašna je bila moja usoda. Dva-
krat sem bil prav pred pražom sreče in
dvakrat sem se obrnil drugam. Toda naj-
hujša je ta zavest, da moram umreti in da
se ne snideva nikoli več.«

»Ali se snideta, ali ne, to je odvisno
od Vas, prijatelj moj,« je odgovoril kurat.

»Od mene? Kako?«

»Moliti morate.«

Everard je žalostno odmajal z glavo.

»Pravijo, da molitev potolaži... toda
mene Bog ne pozna več.«

»Bog se spominja vseh tistih, ki trpe,
prijatelj moj, in jih ljubi kljub njihovim
grehom in napakam.«

»Prav, molil bom,« je Everard povetil
glavo, »molil bom za zveličanje svoje duše
in še bolj za to, da Blanka nikdar ne izve,
kako je z menoj, da ji bo prihranjena vsaj
ta zadnja in najhujša bolelost.«

Kurat je ravno hotel odgovoriti, toda
ta hip so se začuli zunaj koraki, vrata so
se odprla in vstopila je — Blanka.

(Konec.)

Vojna priprega v Karpatih.

Po bitki.

Črtica iz svetovne vojne. Poslovenil D. S.

Prostovoljec Severin je oprezno vzdignil glavo, kot se je privadil v strelskem jarku. Brrr... Kako je mrzlo! Hotel je pritegniti noge k sebi, toda takoj je prenehal, ker ga je nekaj zaskelilo na nogi.

Ah, da... saj ne leži več v strelskem jarku... nè, nè, saj leži na odprtem polju, ranjen...

Polagoma, kakor v snu, se mu je vračal spomin na zadnje ure: grozno streljanje, in prasketanje, grmenje topov, granat in šrapnelov, Pavelja, naskok... spopad... krik... kri... bežeči sovražniki... nurá... za njimi!...

Da, a sedaj leži tu, sam ne ve pravzaprav kje, v temi in mrazu. Zopet je vzdignil prostovoljec Severin glavo, toda že više in jo naslonil ob roko, da bi pogledal okrog sebe.

Najprej ni videl drugega, kot nekak temen prostor. Kmalu je zapazil še nekaj temnejšega, zemljo; končno je razločil na zemlji razmetane predmete. Bili so ljudje... Ležali so popolnoma mirno, bili so... mrtvi...

Severin je napeto prisluškoval in zadelo se mu je, da se je nekaj premaknilo. Zares, na levi strani se je nekaj zganelo.

»Hej, tovariš!« zavpije Severin, »ali morda kaj želiš?«

Slab, mrzliččen glas odgovori: »Vode!«

Severin je pozabil na svojo rano ter se skušal priplaziti do onega, ki je vzdihnil.

Posrečilo se mu je, da je vzdignil ranjencu glavo ter mu vlil iz svoje steklenice malo mrzle črne kave v usta.

»Merci!« se zahvali ranjenec in globoko zasope.

»Kako to ,merci',« pomisli Severin, »kaj ni Nmec?« Iz žepa potegne električno svetilko ter posveti tovarišu v obraz...

V resnici je bil to Francoz, in sicer častnik. Lep človek, štiridesetih let, finih in ostrih potez, zelo bled in s kapljami krvi na suknji.

Francoz se je čudno nasmehnil; bil je smeh, ki mu je kljub velikim bolečinam zaigral na ustnicah.

»Ali Vam je morda žal, da ste mi pomagali?« ga vpraša v najčistejši nemščini.

* Mersi = hvala.

Severina je navdal z velikim spoštovanjem.

»Žal? Ravno nasprotno; to se pravi, žal mi je, ker ne morem več storiti za Vas! Sicer pa dovolite: jaz sem privatni docent Severin V.«

»Ah,« se je radostno začudil Francoz, »zelo ljubo mi je: Henry Suveton, kemik.«

»Teško ranjeni?«, vpraša Severin.

Francoz pokaže na svoje prsi: »Tukaj nekje, od kroglice. Mogoče še okrevam.«

»Ali Vas boli?«

»Ne preveč. A Vi?«

»Samo praska na nogi; ni vredno besedi. Toda mrzlo je, kaj ne?«

»Da,« pritrdi Francoz s tresočim glasom.

»Za Boga, kako šklepetate z zobmi. Čakajte, tukaj imate moj plašč. Jaz ga itak ne rabim. Tako, sedaj pa le mirno ležite.«

Francoz se zopet nasmehne. »Zelo ste prijazni. Kako naj se Vam zahvalim?«

Severin odkloni: »Pustite to.« Nato poišče cigareto in si jo prižge.

»Kako, Vi kadite?«, vpraša Francoz.

Severin mu ponudi svojo tobačnico: »Izvolite?«

»Prosim,« odvrne Francoz.

S pomočjo Nemca si prižge cigareto. Oba umolkmeta za dalj časa.

Noč je bila tiha in temna in se je razgrinjala kot božji plašč nad prijatelji in neprijatelji. Oba sta molčala in mislila na svoje domače. Francoz se je vzdramil in nato nadaljeval pogovor. Njegov glas je bil postal še slabotnejši.

Vprašal je: »Ali imate ženo? In otroke?«

»Nimam,« odvrne Severin.

»Jaz imam ženo in dva otroka, ki sta oba še majhna.«

»Tako,« zamrmra Severin.

»Sina in hčer: pomislite, kako je to dobro!«

»Dobro?«

»Da, če umrem...« Glas mu je zastal, kakor da se je zamislil; nato je nadaljeval: »Saj pravzaprav ne morem umreti, dokler imam otroke. Oni vendar ostanejo in me takorekoč nadomestujejo. Ah, kako žalostno bi bilo, če bi moral sedaj umreti, ko me čaka še toliko dela...«

Iz njegovega glasu je zvenela otožnost.

»Saj ne boste umrli,« ga je tolažil Severin.

»Za me ni več resitve. Umreti moram, čutim... Poglejte to noč... kako je lepa in veličastna! Lepo bom umrl in grom topov mi bo zvonil k počitku... — Ali mi hočete uslišati neko prošnjo, moj ljubi?«

»Zelo rad. Govorite.«

Francoz se zgrabi za prsi... »Tukaj, v žepu... imam pismo... za... svojo ženo. Naslovljeno je že. Ko se zdani, ko nas najdejo in ko... kaj ne, saj boste odposlali?«

»Prisegam Vam!«

»Pristavite še sami par vrstic... o najinem srečanju...«

»Dobro.«

»Hvala! Tukaj je moja roka, dobri prijatelj!«

Podal mu je roko in Severin je začutil, da je bila hladna.

»In potem... ali Vas smem prositi še za eno cigareto?«

Oba sta si prižgala cigarete in utihnila...

Bilo je jutro, ko so ju našli sanitejci. Severin je bil napol zmrznjen. Položili so ga v nosilnico. Z roko je pokazal na mrtvega Francoza poleg sebe in rekel: »Prosim vas, dajte mi ono pismo, ki ga ima Francoz v žepu, ker ga moram oddati.«

Ko je začutil papir v roki, je zadovoljno zaprl oči in trdno zaspal...

Nevarna ježa.

(Iz pisma z bojišča.)

Vreme je mokro in megleno. Ob štirih zjutraj odjezdimo. Vsega skupaj nas je deset jezdecev, poizvedovalna patrolja številka 1, in sicer nadporočnik, korporal, jaz in sedem huzarjev. Pred nami se razteza ilovnata cesta s svojimi razvoženimi kolovozi kakor rumen trak. Širna pokrajina je v globokem miru.

O sovražniku vemo, da prodira z močnimi konjeniški oddelki od severovzhoda. Konjeniška divizija, kateri pripadamo mi, ima nalogo, na višini B. kriti marš naše armade, kajti močne sovražne čete so baje že prodrle do V. Naša dolžnost je sedaj, da doženemo, kje prodira sovražna konjenica in kako je močna. Kot cilj naše ježe je bilo določeno mesto R.

O mesecu in zvezdah ni nobenega sledu. Zrak je soparen. Mi počasi jezdimo skozi jutranjo meglo. Mlade breze spremljajo v neenakih razdaljah našo pot. Na tleh leži rumeno, uvelo listje, ki pošumeva pod konjskimi kopiti, konji prhajo in grizejo uzde. Naenkrat se prikaže kakih dvatisoč korakov jugovzhodno od nas močan plamen, ki potopi celo pokrajino kakor v ognjeno kopel. To je opekarna gospoda Glovackega na jugu mesta L., odkoder prihajamo.

Ranjeni angleški zavezniki. Indijski vojaki, ranjeni v bojih z Nemci na belgijskem bojišču.

Nadporočnik me pokliče k sebi in mi razodene svoj načrt. Jaz ga moram v potrebi nadomestovati in moram biti o vsem poučen. Zapustimo cesto in zavijemo na kolovoz, ki vodi skozi velikanško gozdovje, raztezajoče se skoraj do cilja našega marša. Severno od poti je gozd star, zarastel z močnimi debli, na južni strani so nasajene mladike. Povsod je mnogo suhih vej in dračja, vse prepreženo z ovijalkami.

Naenkrat se prikaže pred nami četa, ki koraka v nasprotni smeri. Pod drevesi se še plazi mrka noč, ne moremo razvideti, kaka četa da je. Brž se skrijemo med grmovje, ki nam praska obraz in roke. Huzar razjaha in se splazi, uren kakor mačka, bliže; vrže se na trebuh na mehka, močvirna tla in čaka, da četa mimo njega odkoraka. Potem priteče ves umazan nazaj in naznani, da je bila naša četa, ki je v bližini prenočevala in sedaj hiti proti zbirališču naše armade.

Mi se oddahnemo in jahamo dalje. Počasi se dani. Na oblačnem nebu se vžigajo prvi žarki dneva. Na levi in desni naše poti močvirje in barje. Neprijetna je zavest, da nam pride lahko močan sovražnik naproti in da se tukaj ni mogoče nikamor umakniti. Kaj tedaj? Spodbodemo konje in pravilni dvojni udarci kopit odmevajo nenavadno močno, kakor bi jezdili preko kake votline.

Nadporočnik vzame iz torbe svojo karto in jo ogleduje;

Na prelezu Užok. Rusko ujeta četa spremlja straža v naš tabor.

zadovoljen je. Zavijemo na pot, ki se ostro cepi proti severozahodu, ter pošljemo pred seboj dva konjenika za prednjo stražo. Na vzhodu se vedno bolj dani. Megla je najprej lahna rdeča, potem zlata, slednjič začenja izginjati. V nagli ježi komaj čutimo jutranji hlad.

Širna, nepravilno omejena jasa se odpre pred nami. Ravna je kakor miza in obsega morda tisoč oralov polja, obkroženega z močnim gozdom. Osem do deset raztresenih koč žaluje ob potočku, ki se izgublja v močvirje. Na desni, malo više, se dviga dolga, kamenita stavba, ki je v svoji puščobi podobna kakemu skladišču. Ob njej stoji baraka, ki služi najbrže za hlev. To je pristava. Naša prednja straža pridirja nazaj, zasliši se nekaj strellov. Precej potem zažvižgajo krogle nad našimi glavami. Mi poženemo, kar konje nože nosijo, v varni gozd nazaj. Tam se zopet ustavimo in čakamo, ali nam bo kdo sledil. Ker se nič ne zgane, gre nadporočnik zopet z dvema huzarjema na rob gozda. Ob pristavi hodijo kozaki, pečejo krompir in se obnašajo tako, kakor da so svojo nalogo sijajno izvršili.

Nadporočnik se vrne. Potoma stopita naenkrat dva neoborožena kozaka iz goščave predenj. Neznansko začudenje se zrcali na njihju preprostemu obličju. V prepričanju, da je vse popolnoma varno, sta šla nabirat lešnike. Nenadno streljanje ju je preplašilo in sedaj sta bila na potu k svoji stotniji na pristavi. Ujeti smo ju morali — nič drugega ni kazalo.

Nadporočnik nam razloži, kako napačno ravna sovražnik, ko nas ne zasleduje. Potem zavijemo proti južozahodu, da pridemo po ovinku do svojega cilja.

☞ Sila je iznajdljiva. Srbska kritja, napavljena iz praznih konzervnih in podobnih škotel.

Po nekako četrturni ježi, med katero sta morala naša neprostovoljna gosta, privezana na vrv, teči ob naših konjih, pride mo do zahodnega roba gozda. Pred nami se na nizkem gričku zablesti med drevjem kockasto poslopje — lovska hiša. Ob njej leži v kotanji majhno jezerce, ki ga tvori droben potoček. Upehani konji začno stopati v koraku, poželjivo vihajo nozdrvi, tiho rezgečejo. »Razjahajte! — Odpnite pasove. — Napojite!« ukaže nadporočnik, ko se je prepričal, da smo varni pred kakim nepričakovanim napadom.

Iz lovske hiše prihaja gospod, poljski plemič. Nosi velik lonec mleka in še večji hleb kruha ter oboje ponudi nadporočniku. Ta krepko potegne iz lonca in si odloži kos kruha ter poda potem meni. Loncev in kruh gresta od rok do rok, od huzarja do huzarja, dokler vsega ne zmanjka. Tudi ujetnika dobita nekaj kruha, potem ju huzar odpelje v naš tabor.

Poljak nas roti, naj ne jahamo dalje; pravi, da je mesto V. natlačeno polno Rusov. V Z. so baje že razdrli kolodvor, in če gremo dalje, da nas čaka gotova smrt. Starec je bil do solz ginjen in je prisegal na svoje izjave z besedami: »Tako gotovo, kakor sem Poljak!« Toda naš nadporočnik se samo smehlja. Gostoljubnega Poljaka prosi, da mu natančno opiše smer in kakovost poti, potem mu hvaležno stisne roko, skoči v sedlo in mu zakliče:

»Vojna, panje, vojna!«

DOGODBE

Draga opera. Slavna pevka Adelina Patti je gostovala v nekem manjšem mestu. Pevka je zahtevala velik honorar, ravnatelj gledališča je nastavljal nezaslišane cene na listke. Seveda je hotelo slišati in videti pevko vse. Štirje pošteni meščani, po poklicu klobučarji in jermenarji, so hrepeneli, kakor vse v mestu, po vzvišenem umetniškem užitku, cene vstopnic pa so bile tako grešno velike! Kaj si domisli umetnosti žejna duša? Segli so po stari dijaški zvijači: Vsi štirje so zložili za listek in

moč. Moramo torej gledati, da ostanemo vedno zdravi in svesti si svoje moči, motenja zdravja in hude bolečine moramo čimprej odstraniti, in v ta namen nam izborna služi Fellerjev bolečine lajšajoči rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsa-Fluid“.

Pri revmatskih, protinastih in nevalgičnih bolečinah, bodanju, trganju, bolečinah v križu, bodanju v straneh in drugih bolečinah, ki nastanejo vsled prehlajenja, prepriha ali prevelikih naporov, deluje bolečine lajšajoče, oživljuje in krepčuje.

Berimo, kaj nam poroča nek učitelj o Fellerjevem „Elsa-Fluidu“.

„Slučajno sem dobil v roke nekaj steklenic Vašega izbornega rastlinskega esenčnega fluida „Elsa“. Ta fluid mi je izvrstno služil pri mojih zastarelih prsnih in živčnih bolečinah in mnogih drugih boleznih. Uspeh je bil naravnost čudovit. Prosim torej za obratno pošiljatev enega tuceta Vašega domačega sredstva.“ Hans Wagner m. p., učitelj, Weissbriadt, Koroško.

Naši čitatelji naj bi Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“ vedno imeli v hiši, saj stan: en tucat za poskus samo 6 K franko. Pristen se dobi le pri lekarnarju E. V. FELLER, Stubica, Elsaplattz št. 331 (Hrvatska). — — — duzir

Utrdbe z žičnimi ograjami na severnem bojišču.

so se domenili med seboj, kako se bodo vrstili. — Peli so Lucijo Lamermoor. Štirje akti in štirje delničarji pri enem listku, to je bilo ravno prav. Vse je šlo imenitno. Ko je končal prvi akt, je prišel prvi jermenar iz gledališča v kavarno pred gledališčem in drugi jermenar je šel v gledališče. Potem tretji. Zadnji je šel klobučar, ves nestrpen, zasopljen. Ali kakšen je postal naš poštenjak, ko ga je sprejel kor na odru z žalostnim naznanilom: »Lucija je mrtva...« — Mrtva?! Če je umrla, ne pride Adelina več na oder, razen če vstane zopet od smrti — in če ne pride, je potrošil zaman tako veliko vsoto in falotje jermenarji so ga potegnili. — Kor na odru se je kregal naprej, Adelina-Lucija se ni prikazala. Kakor razjarjen vol je hitel klobučar po končani operi k prijateljem, ki so ga sprejeli s porogljivim smehom: »Kako ti ugaja Adelina?« — Klobučar jih je pital z goljufi in faloti — natakari je vrigel besnega gosta na ulico. — Užaljeni jermenarji so tožili klobučarja radi razžaljenja časti, on je tožil svoje najboljšie prijatelje radi sleparstva, zahteval je, da mu vrnejo strošek za listek in gnal je tožbo do vseh inštanc. Vendar je propadel in je plačal stroške, objokoval je tudi izgubo starih prijateljev. Gledališki ravnatelj je slišal o celi stvari in zdaj je tožil on vse štiri obiskovalce opere, da doplačajo za tri listke, ker je bilo izrečno zapisano na listku, da se ga ne sme prepuščati drugemu. Enaka usoda je zopet združila sprte prijatelje. Plačali so visoko ceno in se zakleli, da ne gredo več v opero.

ZDRAVSTVO

Na sonce! Zdaj je pomlad, zdaj klije in cvete povsod zdravje. Ven iz zatohlih zidov, ven na zrak in na sonce, ki bo izvleklo vse zimske prehlade in bolezni. Pa ne pomaga samo par minut počasne hoje na solnčni strani mestne ulice, gibati in izpotiti se je treba na

Moč in pravica.

Naše življenje je trajen boj. Ne le boj za vsakdanji kruh, ampak tudi boj za druge materialne dobrine, za idealne zahteve, za ugled, čast in marsikaj drugega. V tem boju pa ne zmaga tisti, ki ima po postavi pravico. Že pesnik pravi: „Zi-veči ima pravico!“ Lahko pa mirno rečemo: Kdor je zdrav, ima pravico. Kajti kaj pomaga človeku zavest, da je pravica človeško in po postavi na njegovi strani, če nima moči, da si pravico pri- bori. Boj za vsakdanji kruh zahteva vztrajnost in

solncu, potem šele se čuti človek lažjega, potem šele mu je bolje. Poglejmo poljedelca. Po Božiču začne tožiti, da ga boli to in ono. Nabral se je težkega zraka po hiši in kleti, bled je, utrujen. A komaj ga pokliče zemlja na delo, že oživi in se pomladi, iz zemlje in iz dela srka nove moči. Kar stanuje po mestih, pride premalo na zrak. Tistih par ur ob nedeljah ne more zadostiti pomanjkanju celega tedna, na delavnik pa je malo srečnih, ki bi mogli po svoji volji na solnce. Mnogo ljudi tudi ne razume in ne čuti te potrebe, škoda jim je za čas. A čas, ki se prihrani s tem, se izgubi z boleznijo, katere bi se bil ognil, da si hodil pravočasno na zrak in na solnce. Za meščane bi bilo skoraj treba napraviti postavo, ki bi ukazovala, da mora vsak človek vsak dan nekoliko na čisti zrak. Ura, v kateri je človek najbolj potreben oddiha in zraka, je poldanska ura. Res, da se zapró tedaj prodajalne in pisarne, šole in podobno, ne dela se pa to z ozirom na potrebo zraka, ampak radi potrebe želodca. In učitelj, učenec, uradnik, trgovec hite iz zatohlega prostora v zakajeno gostilno ali v slabo prezračeno stanovanje, kjer vržejo jed v sebe, dihaajo polnih pljuč od kuhinjskih dišav in duha napolnjeni zrak in se vrnejo zopet k svojemu delu. Zrak in počitek sta bistveno potrebna za delovanje želodca. Radi zdravja bi bilo potrebno, da bi se končavale šole in druge uradne ure nekaj pred poldnevom, da bi se napila lahko pljuča vsakogar, ki gre iz zaprtih prostorov, čistega zraka, in bi deloval želodec lažje. Koliko boleznij bi se ustavilo s tem! Opoldanski izprehodi so premalo uvaževani in poznani. Človek, ki se izprehodi opoldne po čistem zraku, po samotni poti, je vse popoldne svež pri delu. Kjer je pri hiši dvorišče ali vrt, naj bi hišni prebivalci tudi kosili v njem. In če to ni mogoče, naj bo vsaj obednica dobro prezračena. Resnica je, da se zapirajo v mestu vse preveč okna. Enkrat zaradi solnca, enkrat zaradi prahu, enkrat, da bi ne gledali sosedje v sobe. Solnce pokvari pohištvo, prah je pač prah. In napram radovednim očem je treba tenke ali debele mreže, če ne drugega, se zastavi okno tako s cveticami, da ne moreta ne solnce ne zrak v sobo. Smešno je braniti vse oživljajočemu solncu v sobo zaradi barve preprog in pohištva; barva pohištva naj le pobledi, samo da rdé lica tvojih otrok. Prah še vedno ni tako nezdrav, kakor je nezdrav zaprt zrak. Zdravniki so dognali zdaj, da je najboljša pomoč pri pegastem legarju zrak, t. j. noč in dan odprta okna. V bolnišnicah, kjer so uvedli to prakso, so ozdraveli bolni in se niso okužili strežniki. Isto velja tudi za druge nalezljive bolezni. Kjer je zaprti zrak poln kužnega vzduha bolniškega, vdihuje bolnik svoj lastni strup, in kdor pride iz svežega zraka v zastrupljenega, dobi hitro bolezen. Iz bolniških sob vrzi zagrinjala in vse, kar ovira zraku prost prehod. Mreže, ki zastirajo po mestih okna, da branijo radovednim pogledom, naj ne branijo ljubemu božjemu solncu, da te blagoslovi s svojim žarkom; take mreže škodujejo tudi očesu, ako gledaš dan za dnevom skozi nje; na vsak način je bolje, zakriti okno s cvetjem. Več življenja na solncu, pri dnevni luči! Koliko več bi koristila telovadba in koliko manj bi škodila tista večkrat nepotrebna telovadba — ples — ko bi se izvajalo vse to vedno na solncu!

GOSPODINJA

Mast pride bolj poceni, če raztopiš svinjsko mast in ji pridaš olja; taka mast zaleže več, kakor sama svinjska, in je dobra tudi za cvrenje (pohanje). Na pet kilogramov masti

deni štiri litre dobrega olja; ko se je zmešalo odstavi.

Krompirjeve klice so strupene, zato jih je treba precej globoko izrezati. Živini, posebno prašičem, škodujejo sirove klice zelo. Zdaj je najbolje lupiti krompir; ako kuhaš celega, iztakni vendar pred kuhanjem največje klice. Tudi voda, na kateri se kuha klijočki krompir, škoduje prašičem.

Pečen krompir. Na Dunaju bodo prodajali zdaj na ulicah pečen krompir, ki bo nadomestoval kruh. Res je ni skoraj jedi, ki je tako pripravna za to. Tudi pri nas bi prišel otrokom pečen krompir predpoldne in popoldne prav. Težava je pa s kurjavo. Kjer imajo odprta ognjišča, zakopljejo krompir v vroč pepel, pa se speče. Zdaj, ko je kurjava draga in se ne more kuriti popoldne in predpoldne toliko, da bi se spekel krompir v pečici ali na ognjiščni plošči, bo treba poskusiti s pepelom. Malo vaje bo že dognalo, kako bo boljše. Ako zakopljemo zjutraj in po kosilu krompir v pepel v luknji ognjišča (ne v pepelnjaku pod luknjo), bo gotovo pečen v pol ure. Neprilika je ta, da ni krompir tako dober, ako je mrzel, in če bo stal potem še v pepelu, ko je že pečen, bo pač še gorak, ali ne več tako dober kakor ravno pečeni. Sicer se pa ne gleda zdaj kakega okusa je, kar jemo, samo da je redilno in da ne škoduje zdravju.

Kvašnjak. (Hrvaška jed.) Pripravi kvas iz 2 dkg kvasu, 8 dkg pšenične moke in malo mleka. Ko je vstal, stepi rumenjaki in 8 dkg sladkorja in 5 dkg sirovega masla, posoli, raztepi kvas s toplim mlekom in premešaj, potem zagneti z žlico 25 dkg koruzne moke ali zdroba, katero si polila že pol ure prej z gorkim mlekom; zamesi, da bo mehko testo, deni na namazano pekačo, pusti, da vzhaja poltretjo uro in deni v pečico. Vročina mora biti huda, kakor za vsako koruzno pečenje. Ko je lepo rumeno, namaži po vrhu s sadno mezgo, ali pa razreži in pomaži vsak kos z mezgo.

Opomba. Pri vsaki pečeni ali kuhani jedi iz koruzne moke mora biti malo ruma in limonovih lupinic, da prevzamejo tisti neprijetni duh po koruzi. Moka izgubi duh tudi, če jo opariš z mlekom.

Pri mesenju in planju koruznega kruha je za potresenje neobhodno potrebna pšenična ali ržena moka. Koruzen hlebec se ne dá tako umesiti kakor pšeničen; kjer je koruza doma, ga poljejo, t. j. prevržejo parkrat v lesenem torilu in zvrnejo na lopar. Da se ne razpoči, razmažejo žlico pšenične moke z vodo in namažejo hlebec po vrhu in denejo v peč.

DROBIŽ

Dvojčka, ki imata 193 botrov. Nekemu nemškemu podčastniku je prišla na bojišče vest, da je dobil dva sina. Da razveseli srečnega očeta, se je ponudila cela deseta stotinja za botra. Po dogovoru z materjo je konzistorij to dovolil. V krstni knjigi dotične župnije so vpisali dvojčkoma kot botre 193 članov dotične stotnije z natančnimi imeni, civilnimi poklici in šaržami.

Bodeča žica v vojski. Tiste bodeče žice, ki jih v mirnih časih porablamo za to, da ogradimo z njimi sadovnjake in vinograde pred različnimi tatovi, so se začele zelo uspešno porabljati tudi v vojski. Tisoče in tisoče kilometrov znašajo žice, ki so jih postavile bojujoče se stranke v tej vojski in ki so kot obramba zelo velike važnosti. V zadnjem času se je vojna tehnika tudi v tem oziru precej izpopolnila. Angleži so v burski vojski pogosto hoteli generala Deveta obkoliti z bodečimi žicami, toda on si je vedno znal pomagati iz pasti in ovire razdreti. Nagnal je namreč proti ograjam velike čede goved, ki

so žice razrušile in odprle četam pot. Danes bi Devetu tako sredstvo nič več ne pomagalo. Danes so ograje nekoliko metrov široke, koli, kateri drže žice, so zabiti globoko v zemljo in na vseh straneh prepleteni z žicami, razen tega se nahajajo med ograjami mine in volčje jame. V bližini ograj stoji tudi straža. Take ovire ne more premagati niti pešaštvo, niti konjenica s svojim orožjem, treba je velikega dela in napora, preden se odpravi. Najenostavnejši način je, da se žice s kleščami razrežejo, kar pa stane mnogo žrtev.

LISTNICA

Abstinentinja. Pišete nam, naj bi »Glasnik« vsaj deloma podpiral »Sveto vojsko«. — »Glasnik« ne more toliko pisati o abstinenca kakor kak strokoven protialkoholni list, vendar pa je, priznavajoč važnost in korist abstinencnega gibanja, priobčil že marsikatero notico proti alkoholu ter bo tudi v prihodnje tako delal.

Fani. Najnavadnejši in najpreprostejši način, kako se ohranijo jajca sveža, je ta, da se polože v gosto apneno vodo, kateri se pridene nekoliko soli. Jajca se denejo drugo tesno poleg drugega, in sicer s špičastim koncem navzdol. V takšnem apnu hranimo jajca lahko tudi leto dni, če so bila sveža in cela, ko smo jih vložili.

Ostanki novega blaga za obleke, izgotovljeno perilo in najnovejše rute so došle na zalogo.

Ostanki prodajajo se vsako sredo in soboto za skoro polovične cene na zalogi pri podjetju »HERMES« bratov Vokač v Ljubljani, v Šelenburgovi ulici št. 5 v prvem nadstropju, nasproti glavne pošte.

Ostanki pošiljamo s pošto vsak dan takoj, ko dobimo naročilo.

Naslov za pisma zadostuje:

Podjetje »Hermes« Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 5/G.

Zahtevajte cenik od ostankov, perila in rut.

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Kопitarjeva ulica 6

se priporoča za vsakovrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za »Orle«, kokarde in pentlje z napisi za društva se izgotavljajo v najkrajšem času po zmernih cenah.

Katoliška tiskarna II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovar.